

Raadsnota

Raadsvergadering d.d.: 29 juni 2015
Agenda nr: 16
Onderwerp: Kadernota 2015.

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Mede naar aanleiding van de vergadering van de raadsadviescommissie EFTR van 15 juni jl. heeft het college in de vergadering van 23 juni jl. de kadernota 2015 op een viertal punten gewijzigd:

- 1) Er is een kader toegevoegd inzake de bezuinigingen op subsidies aan verenigingen;
- 2) Bij de gepresenteerde dekkingsvoorstellen, onderdeel B, is toegevoegd dat er wordt afgeweken van het gestelde kader inzake subsidies;
- 3) Er is een voorstel toegevoegd inzake het project “Schoolroute Broekhem Noord - basisschool Plenkert”;
- 4) De notitie over de gevolgen van de meicirculaire is geïntegreerd in dit voorstel.

Omdat de lopende meerjarenbegroting niet structureel in evenwicht is, dient Uw raad nog een aanvullend pakket van bezuinigingsmaatregelen vast te stellen. In dit raadsvoorstel leggen wij U diverse besparingsmogelijkheden voor. Wij laten U ook zien, waarvoor wij als college niet hebben gekozen. Die alternatieve lijst met bezuinigingsmogelijkheden treft U aan in de bijlage.

Op 22 april 2015 hebben wij de fractievoorzitters en de financieel specialisten van de diverse fracties uitgebreid geïnformeerd over de wijze waarop de meerjarenbegroting voor de planperiode 2015 tot en met 2018 duurzaam sluitend kan worden gemaakt. Zij zijn toen uitgenodigd om op onze besparingsvoorstellen te reageren en eventuele alternatieven aan te dragen. Vrijwel alle fracties hebben dat gedaan. Omdat er geen eenduidige lijn in de acceptiegraad van onze bezuinigingsvoorstellen is te herkennen, hebben wij er als college voor gekozen om onze voorstellen te handhaven. Wel hebben wij de door de fracties aangedragen alternatieve bezuinigingsvoorstellen op realiteitswaarde getoetst en doorgerekend.

Het woord is nu aan U. Hiermee wordt U als raad in de gelegenheid gesteld om eigen afwegingen te maken en indien gewenst binnen het perspectief van een sluitende meerjarenbegroting de voorstellen van ons college te amenderen. Zodoende kiest U dus gericht op welke wijze de begroting uiteindelijk structureel sluitend wordt gemaakt. Nadat de besluitvorming hierover is afgerond, kunnen wij het nieuwe beleid in gang zetten en kunnen wij aan de slag met de samenstelling van de nieuwe begroting voor de planjaren 2016 tot en met 2019.

Wij willen dit besluitvormingsproces parallel laten lopen met de besluitvorming over de kadernota omdat de begrotingspositie geactualiseerd moet zijn. Zoals te doen gebruikelijk wordt de begroting altijd in het voorjaar op realiteitswaarde getoetst aan de hand van de meest recente jaarcijfers en op basis van actuele ontwikkelingen, die budgettair van belang zijn. Ook eventueel aanvullend nieuw beleid komt dan aan de orde.

Indien Uw raad al onze voorstellen accordeert, is de begroting duurzaam sluitend, waarbij wij wel onmiddellijk aantekenen dat de ontwikkeling van de algemene uitkering een onzekere factor blijft. Voor de gevolgen van de meicirculaire verwijzen wij U naar het laatste onderdeel van deze nota.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Bij de presentatie van de begroting 2015-2018 hebben wij Uw raad gemeld dat de maatschappelijke veranderingen elkaar steeds sneller opvolgen. Wij zijn wederom verantwoordelijk voor nog meer taken en daarnaast heeft het rijk (wederom) forse bezuinigingen doorgevoerd, niet alleen op het gemeentefonds, maar ook op de budgetten van de gedecentraliseerde taken. Onze begroting blijft vooralsnog ingekleurd door de effecten van de recessie. Met de eerste voorzichtige signalen van economisch herstel willen wij dan ook heel verantwoord omgaan, een sluitende meerjarenbegroting

is al lang niet meer vanzelfsprekend. Meer dan ooit is het dan ook van belang dat taakstellingen volledig tot de vastgestelde financiële omvang worden ingevuld. Een strakke begrotingsdiscipline is noodzaak.

Ondanks de schaarse financiële middelen willen wij onze ambities niet bijstellen. Het zou zelfs averechts kunnen werken om dat te doen. Wij moeten beseffen dat het niet vanzelfsprekend is dat inkomsten uit parkeren en toeristenbelasting, om maar eens twee voorbeelden te noemen, automatisch gegenereerd worden. Budgetteren is één, daadwerkelijk realiseren is iets anders. Wij zijn een aantrekkelijke gemeente en wij willen dat ook blijven. En daarom moeten wij blijven investeren. Niet alleen ondernemers en toeristen, maar ook onze inwoners profiteren daarvan.

Door steeds weer opnieuw financiële middelen vrij te spelen voor het verder aanjagen van de economische motor kunnen deze als vliegwiel fungeren voor cofinanciering. De strategische aanpak, waarmee wij de afgelopen jaren cofinanciering konden verwerven en knelpunten konden oplossen, heeft zich bewezen. Met Uw goedvinden willen wij graag op die ingeslagen weg blijven doorgaan. Verderop in deze kadernota komen wij hierop terug.

3. Relatie met bestaand beleid

Deze raadsnotitie is aangekondigd in de begroting 2015-2018.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Het gewenste beleid en de mogelijke opties hebben wij in onderdeel 9 van dit raadsvoorstel volledig voor U uitgewerkt.

5. Samenwerking

N.v.t.

6. Aanbestedingen

N.v.t.

7. Financiën

N.v.t.

8. Communicatie

De besluiten van Uw raad zullen wij op de gebruikelijke wijze communiceren.

9. Afwegingen en Advies

Op 11 november 2014 heeft Uw raad de meerjarenbegroting vastgesteld voor de planjaren 2015 tot en met 2018. Het was in meerdere opzichten een bijzondere begroting:

- De eerste begroting van een nieuwe bestuursperiode;
- Een begroting, waarin de herschikking van taken in het sociale domein centraal stond;
- Een begroting met een structurele bezuinigingsopgave van bijna € 4 miljoen.

Het dekkingsplan, dat Uw raad heeft geaccordeerd, biedt een zeer reëel perspectief op het verkrijgen van een duurzaam sluitende begroting. Hierin zijn maar weinig gemeenten geslaagd. Onze begroting is niet op los zand gebouwd, zoals dat door sommige raadsfracties bij de behandeling van deze begroting werd beweerd. Natuurlijk zijn er risico's, maar door de doelstellingen, kaders en beleidsuitgangspunten constant te monitoren blijft onze begroting beheersbaar. Tijdige bijsturing is mogelijk, mocht dat noodzakelijk zijn. Hierna laten wij U nog eens het besparingsplan zien, zoals U dat op 11 november 2014 heeft vastgesteld. Elke taakstelling voorzien wij daarbij van een korte toelichting.

Omschrijving	Planjaar 2015	Planjaar 2016	Planjaar 2017	Planjaar 2018
Resultaat begroting	-2.849.178	-3.087.659	-3.504.137	-3.905.846
Functioneel verwerkte taakstellingen:				
Eigen aandeel sociale uitkeringen	440.000	440.000	440.000	440.000
Uitvoeringskosten WMO/WVG	200.000	200.000	200.000	200.000
Gemeenschappelijke Regelingen	116.000	121.000	123.000	123.000
Parkeerexploitatie	150.000	150.000	300.000	300.000
Streekmuseum		49.000	49.000	49.000
Resteert	-1.943.178	-2.127.659	-2.392.137	-2.793.846
Nog niet-functioneel verwerkte taakstellingen:				
Taakstelling formatie apparaat	141.598	188.426	188.426	234.426
Taakstelling kapitaallasten	100.000	100.000	100.000	100.000
Taakstelling belastingen en heffingen	68.000	136.000	204.000	272.000
Taakstelling WMO	649.317	649.317	649.317	649.317
Taakstelling exploitatiebijdrage Polfermolen	85.000	85.000	85.000	85.000
Taakstelling object Steenstraat 2	43.723	44.345	44.981	45.632
Taakstelling overige eigendommen	28.300	28.300	28.300	28.300
Taakstelling legesverordening	66.400	66.400	116.400	116.400
Taakstelling verkoop kasteel oost	27.500	27.500	27.500	27.500
Taakstelling subsidies sportverenigingen		25.000	89.011	89.011
Taakstelling bijdrage ZLSM				187.500
Taakstelling exploitatie Geulpoort	17.575	17.575	17.575	17.575
Taakstelling subsidie bibliotheek		25.000	50.000	50.000
Taakstelling subsidie VVV			50.000	50.000
Uitvoeringskosten beleidsplan		50.000	125.000	200.000
Taakstelling nieuw beleid	243.500	338.000	338.000	338.000
Stelpost onderuitputting	250.000	250.000	250.000	250.000
Mutatie reserves algemene dienst	125.500	118.597	111.695	104.791
Totaal	-96.765	21.801	83.068	51.606
Mutatie algemene dekkingsreserve	96.765	-21.801	-83.068	-51.606
Per saldo	0	0	0	0

Toelichting bij de functioneel verwerkte taakstellingen.

Sociale uitkeringen.

Indien de uitkeringslasten ingevolge de WWB hoger zijn dan het toegekende rijksbudget kan een suppletie-uitkering bij het rijk worden aangevraagd ingeval dat budget met meer dan 10% wordt overschreden. Het budget bedraagt in 2015 afgerond € 4,4 miljoen. Het gemeentelijk aandeel is dus maximaal € 440.000,-. Zowel in 2012 als in 2013 bleven de uitkeringslasten binnen het beschikbare rijksbudget, waardoor geen aanvullende inzet van gemeentelijke middelen noodzakelijk was. In 2014 zijn wij geconfronteerd met een overschrijding van bijna € 100.000,-. Dat bedrag is incidenteel ten laste gebracht van de egalisatiereserve sociale uitkeringen.

Structureel verwachten wij dat de uitkeringslasten zich blijven bewegen binnen het rijksbudget, zodat wij niet langer het gemeentelijk aandeel in onze meerjarenbegroting hoeven te ramen. Ingeval van een incidentele overschrijding kan de egaliseringsreserve sociale uitkeringen worden ingezet. Is de overschrijding structureel van aard, dan zullen wij het begrotingsbeleid weer moeten bijstellen.

Uitvoeringskosten WMO/WVG.

Wanneer wij de aanvankelijk voorgedragen prognoses vergelijken met de feitelijke cijfers van de afgelopen drie jaar, is het verantwoord om de ramingen op basis van dat uitgavenpatroon structureel naar beneden bij te stellen met € 200.000,-. Uiteraard blijven wij de verdere ontwikkelingen op de voet volgen.

Gemeenschappelijke Regelingen.

Bij de beoordeling van de kwaliteit van de meerjarenbegroting kijkt de provincie onder meer naar de realiteitswaarde van de taakstellingen. Taakstellingen, die aan verbonden partijen zijn opgelegd, worden als reëel beschouwd wanneer de desbetreffende verbonden partij op bestuurlijk niveau concrete besluiten heeft genomen over de wijze waarop de bezuinigingsopgave wordt ingevuld. Uit de door de regionale brandweer en de GGD overgelegde meerjarenbegroting blijkt dat zij erin zijn geslaagd om de in het verleden voor deze planperiode opgelegde taakstellingen daadwerkelijk in concrete maatregelen om te zetten.

Parkeerexploitatie.

De ramingen zijn onlangs afgestemd op de meest recente cijfers. Hoewel wij vertrouwen blijven hebben in de structurele haalbaarheid van deze financiële doelstelling hebben wij geconstateerd dat de inkomsten dit jaar achterblijven bij de verwachtingen. Wij zullen de prognose voor dit jaar dan ook incidenteel moeten bijstellen. Verderop in deze raadsnota komen wij hierop terug.

Streekmuseum.

De gemeentelijk subsidie wordt met ingang van het planjaar 2016 stopgezet. Eind 2015 vindt er een evaluatie plaats. Wij gaan ervan uit dat de uitkomst van die evaluatie geen financiële consequenties tot gevolg heeft.

Toelichting bij de taakstellingen, die nog functioneel verwerkt moeten worden.

Taakstelling formatie.

Alles bij elkaar opgeteld gaat het uiteindelijk om een structurele taakstelling van € 566.000,-. Daarvan is al € 332.000,- in concrete maatregelen omgezet. Dat is gebeurd door vacatures, die via natuurlijk verloop zijn ontstaan, niet of slechts gedeeltelijk in te vullen. De verwachting is dat ook het resterende bedrag van € 234.000,- via die weg kan worden ingevuld.

Taakstelling kapitaallasten.

De afgelopen jaren bleven de feitelijke kapitaallasten steeds achter bij de vooraf gecalculerde bedragen. Er zijn op dit moment geen aanwijzingen dat deze trend zich in de komende jaren niet doorzet.

Taakstelling belastingen en heffingen.

De daarvoor in aanmerking komende gemeentelijke belastingen en heffingen worden jaarlijks geïndexeerd. Hiermee wordt een bedrag gegenereerd van € 68.000,- in 2015, oplopend tot € 272.000,- in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak. Bij het bepalen van de nieuwe tarieven wordt met deze taakstelling rekening gehouden.

Taakstelling WMO.

Bij de behandeling van de kadernota 2013 heeft Uw raad bepaald dat de korting op het WMO-budget integraal aan het desbetreffende beleidsveld moet worden doorberekend. Die korting hebben wij aan de hand van de septembercirculaire van 2014 becijferd op ruim € 651.000,- (was ruim € 649.000,-). Door te kiezen voor resultaatfinanciering, een methode waarbij de zorgleverancier anders moet omgaan met het leveren van zorg zonder dat dit ten koste gaat van de zorg, waar de klant recht op heeft, is onze verwachting dat deze taakstelling structureel kan worden ingevuld.

Op basis van recent verkregen informatie van het WMO-kantoor is de verwachting dat de nieuwe financieringssysteem dit jaar € 500.000,- zal opleveren, ervan uitgaande dat deze op 1 juli 2015 van start gaat. Wij stellen voor om het tekort van € 151.000,- eenmalig ten laste te brengen van de egaliseringsreserve WMO.

Taakstelling exploitatiebijdrage Polfermolen.

In de kadernota van 2014 hebben wij Uw raad voorgesteld om de exploitatiebijdrage vanaf het planjaar 2015 structureel met € 85.000,- naar beneden bij te stellen. Hier zit natuurlijk een risico aan vast. In de risicoparagraaf bij de jaarrekening 2014 hebben wij het exploitatierisico geschat op afgerond € 120.000,- omdat de Polfermolen ook last heeft van dalende bezoekersaantallen. Samen met de directie van de Polfermolen zullen wij de besparingsmogelijkheden nog eens heel kritisch de revue laten passeren. De uitkomst van die exercitie kan leiden tot verdere en wellicht meer drastische ingrepen in de exploitatie.

Taakstelling Pradoegebouw (Steenstraat 2).

Indien wij erin slagen om het Pradoegebouw te verkopen tegen de actuele boekwaarde van € 200.000,- levert dat een structureel voordeel op van afgerond € 44.000,-.

Taakstelling overige eigendommen.

Wij proberen deze taakstelling van € 28.300,- jaarlijks in te vullen door incidentele verkopen van eigendommen.

Taakstelling legesverordening.

Het evenwicht tussen de kosten en baten van activiteiten, waarvoor leges in rekening gebracht kunnen worden, is nog niet volledig hersteld. Ook niet na de laatste algehele bijstelling van de legesverordening. Vandaar dat wij nog een taakstelling in de meerjarenbegroting hebben opgenomen van € 66.400,- in de planjaren 2015 en 2016, oplopend tot structureel € 116.400,- vanaf 2017. Nog dit jaar zullen wij Uw raad concrete voorstellen aanleveren hoe aan deze taakstelling invulling gegeven zou kunnen worden.

Taakstelling Kasteel oost.

Via de Gebiedsontwikkeling Maastricht-Valkenburg is een subsidie toegekend van € 500.000,- voor het kwalitatief op niveau brengen van kasteel Oost en het omliggende park. Uw raad heeft eenzelfde bedrag beschikbaar gesteld, waaraan de voorwaarde is gekoppeld dat de verkoopprijs van het gebouwencomplex (minimaal) gelijk moet zijn aan de gemeentelijke inbreng. De investering vindt pas plaats zodra een gegadigde bereid is om het complex onder meer tegen deze conditie te verwerven. Zodoende bestaat er geen budgettair risico.

Taakstelling subsidies sportverenigingen/algemene subsidietaakstelling.

In de kadernota van 2014, die volledig op het coalitieakkoord was gebaseerd, heeft Uw raad ingestemd met ons voorstel om de taakstellingen in de subsidiesfeer verder te verhogen en wel met € 25.000,- in 2016, oplopend tot € 50.000,- vanaf het planjaar 2017. Cumulatief betekent dit, dat vanaf het planjaar 2017 ruim € 89.000,- in de subsidiesfeer moet worden bezuinigd.

In de raadsvergadering van 30 maart 2015 heeft Uw raad eenmalig een subsidie van € 12.000,- beschikbaar gesteld aan het kernoverleg Vilt. Dat bedrag is in deze kadernota meegenomen.

Bij de behandeling van de meerjarenbegroting in november 2014 heeft Uw raad aangegeven niet verder op de subsidies te willen bezuinigen. Om te voorkomen dat er dekkingstekorten in de meerjarenbegroting zouden ontstaan is de taakstelling toen nog gehandhaafd, uiteraard met Uw goedvinden. In de nu voorliggende kadernota wordt de taakstelling afgevoerd en wanneer U met onze besparingsvoorstellen instemt, wordt in de dekking van het daardoor ontstane tekort voorzien.

Taakstelling bijdrage ZLSM.

Op 12 november 2013 heeft Uw raad besloten om de provincie Limburg tegemoet te komen in de kosten van achterstallig en groot onderhoud van de spoorweginfrastructuur en het onroerend goed, dat in eigendom is overgegaan van de ZLSM naar de provincie. Het gaat om een bijdrage van € 375.000,-, waarvan al bijna de helft beschikbaar is gesteld. De tweede termijn wordt in 2018 betaald. De dekking van die tranche zal worden betrokken bij de kadernota van dat jaar.

Taakstelling exploitatie Geulpoort.

Via de kadernota van 2014 heeft Uw raad een aanvullend krediet van € 185.000,- beschikbaar gesteld ten behoeve van de Geulpoort. De jaarlasten van dat bedrag moeten worden opgevangen binnen de beschikbare middelen van het centrumplan c.q. binnen de exploitatie van deze poort. Concreet gaat het om een jaarlast van € 17.575,-. Wij hebben voldoende vertrouwen in de haalbaarheid van deze taakstelling. Het liefst zouden wij deze investering ineens ten laste van de voor het centrumplan beschikbare (bestemmings)reserves willen afboeken, zodat de exploitatie-inkomsten gereserveerd kunnen worden voor groot onderhoud. Dat kunnen wij waarschijnlijk bij het opmaken van de jaarrekening 2015 beoordelen, of uiterlijk medio 2016.

Taakstelling bibliotheek.

Tegen de achtergrond van de nieuwe bibliotheekwetgeving en door de effecten van de digitale aansluiting op de landelijke voorziening gaan wij ervan uit dat de plaatselijke bibliotheek besparingen in de exploitatie kan realiseren zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van de dienstverlening. Uw raad heeft ingestemd met ons voorstel om in het planjaar 2016 een korting op de subsidie door te voeren van € 25.000,-, oplopend tot structureel € 50.000,- vanaf 2017.

Taakstelling VVV.

Gelet op de omvang van de begrotingsproblematiek heeft Uw raad ingestemd met ons voorstel om ook de VVV in deze bezuinigingsoperatie te betrekken. Uiteraard zullen wij de lopende subsidie-afspraken tot en met het planjaar 2016 respecteren. Vanaf 2017 wordt de subsidie met € 50.000,- gekort.

Taakstelling beleidsplan.

Uw raad heeft ingestemd met ons voorstel om de lasten van het beleidsplan vanaf het planjaar 2016 te verlagen met € 50.000,-, oplopend tot uiteindelijk € 200.000,- in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak. Wij doen dit door het uitvoeringstempo van vervangingsinvesteringen te vertragen, door investeringen op het terrein van de ICT te beperken tot de hoogst noodzakelijke en door het voor onderwijshuisvesting geraamde bedrag structureel te verlagen. Deze laatste maatregel is verdedigbaar en ook verantwoord omdat het budget voor buitenonderhoud van scholen (primair en speciaal onderwijs) vanaf dit jaar direct door het rijk aan de scholen ter beschikking wordt gesteld, dus zonder (financiële) tussenkomst van de gemeente.

Taakstelling nieuw beleid.

In de voorliggende begroting is rekening gehouden met de consequenties van nieuw beleid. Het gaat dan om een bedrag van structureel € 338.000,-. Voor dat bedrag is een taakstelling opgenomen.

Nieuw beleid kan dus pas in gang worden gezet wanneer de daarvoor nodige financiële middelen zijn gegenereerd.

Stelpost onderuitputting.

De meerjarenbegroting is sluitend gemaakt met een algemene, niet nader geconcretiseerde stelpost van € 250.000,- voor onderuitputting. Uw raad heeft ermee ingestemd om de begroting vooralsnog op deze wijze sluitend te maken.

Dotaties aan reserves.

Uw raad heeft ingestemd met ons voorstel om de aanvankelijk geraamde dotatie aan de reserves van de algemene dienst in verband met het creëren van een voorziening voor het de Leeuwterrein achterwege te laten. Daarmee was een bedrag gemoeid van ruim € 125.000,- per jaar. Hoewel daardoor de reservepositie marginaal verslechtert, blijft het saldo van de beschikbare en de benodigde incidentele weerstandscapaciteit positief. Deze begrotingsmaatregel leidt wel tot verlies van bespaarde rente. In 2016 gaat het dan om een bedrag van € 6.903,-, geleidelijk oplopend € 20.709,- in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak.

Samenvattend oordeel taakstellingen:

Gelet op het vorenstaande durven wij de conclusie te trekken dat de meeste taakstellingen een hoge tot zeer hoge realiteitswaarde waarde hebben. Sommige taakstellingen zijn al ingevuld, een aantal oplossingsrichtingen is risicovol. Dat onderkennen wij ook. Bij de huidige financiële situatie past dan ook een strakke begrotingsdiscipline.

Hoe groot is nu de bezuinigingsopgave voor de lopende meerjarenbegroting met de kennis van dit moment, wanneer alle taakstellingen tot de beoogde financiële omvang worden ingevuld?

Nieuw beleid.

Om de nieuwe projecten uit de begroting in gang te kunnen zetten, is structureel een bedrag nodig van € 338.000,-. Wij merken dat eerder al op. Het gaat dan om de reconstructie van de Valkenburgerstraat, de realisatie van schoolroutes en de reconstructie van het Walramplein. Daarnaast willen wij nog eenmalig een bedrag vrijspelen van € 150.000,- voor het kunnen binnenhalen van een topevenement.

Algemene taakstelling/taakstelling subsidies.

Zoals wij ook al eerder hebben aangegeven, is de lopende meerjarenbegroting sluitend gemaakt met een algemene stelpost van € 250.000,-. Op dat bedrag mag vanaf het planjaar 2017 € 150.000,- in mindering worden gebracht omdat Uw raad heeft besloten vanaf dat jaar te stoppen met de exploitatie van het openluchtbad. Daarnaast heeft Uw raad te kennen gegeven om geen nieuwe bezuinigingen in de subsidiesector te willen doorvoeren. Ook de enkele jaren geleden vastgestelde subsidietaakstelling wordt maar gedeeltelijk ingevuld. Daardoor ontstaat er vanaf het planjaar 2016 een dekkingstekort van € 89.000,-. Er ligt dus een structurele bezuinigingsopgave van € 527.000,-.

In de aanbiedingsbrief van de begroting hebben wij Uw raad het volgende geschreven:

“Hoewel de middelen beperkter zijn, betekent dat niet dat wij afstand zullen doen van al onze ambities. Wij realiseren ons daarbij wel dat wij de antwoorden niet meer zullen vinden in traditionele oplossingen. Beperking van financiële middelen en noodzakelijke bezuinigingen vragen om programmatische keuzes. Alleen door open te staan voor hervormingen kunnen wij deze moeilijke financieel-economische omstandigheden het hoofd bieden, kansen benutten, ambities waarmaken en perspectief bieden aan inwoners en ondernemers van onze gemeente”.

Nu is het moment aangebroken om hier concreet invulling aan te geven, waarbij wij als college ook nadrukkelijk onze verantwoordelijkheid willen pakken. Zo dadelijk presenteren wij U onze voorstellen. Wij laten U ook zien, waarvoor wij als college niet hebben gekozen. Die alternatieve lijst met bezuinigingsmogelijkheden treft U aan in de bijlage. Het woord is nu aan U. Hiermee wordt U als raad in de gelegenheid gesteld om eigen afwegingen te maken en indien gewenst binnen het perspectief van een sluitende meerjarenbegroting de voorstellen van ons college te amenderen. Zodoende kiest U dus gericht op welke wijze de begroting uiteindelijk structureel sluitend wordt gemaakt. Nadat de besluitvorming hierover is afgerond, kunnen wij het nieuwe beleid in gang zetten en kunnen wij aan de slag met de samenstelling van de nieuwe begroting voor de planjaren 2016 tot en met 2019.

Wij willen dit besluitvormingsproces parallel laten lopen met de besluitvorming over de kadernota omdat de begrotingspositie geactualiseerd moet zijn. Zoals te doen gebruikelijk wordt de begroting altijd in het voorjaar op realiteitswaarde getoetst aan de hand van de meest recente jaarcijfers en op basis van de actuele ontwikkelingen, die op dat moment bekend zijn. Ook eventueel aanvullend nieuw beleid komt dan aan de orde. Voordat wij U verslag doen van de resultaten van deze exercitie geven wij U eerst nog een samenvattend overzicht van de door Uw raad vastgestelde begrotingskaders:

Algemeen.

- Externe begeleidingskosten van grote projecten worden gedekt via extra inkomsten uit bouwleges (bijvoorbeeld het centrumplan);
- Indien zich na de vaststelling van de begroting nieuwe prioriteiten aandienen, dient het college in eerste instantie binnen het desbetreffende programma naar financiële dekking te zoeken, waarbij de raad uiteraard altijd het recht heeft om prioriteiten aan te passen of eerder vastgestelde kaders bij te stellen;
- Bij een optredend tekort door bijvoorbeeld een verlaging van de algemene uitkering moet een integrale afweging van alle beleid plaatsvinden;
- Gemeentelijke producten en diensten moeten in beginsel kostendekkend zijn;
- Aan de door de raad vastgestelde indexeringstaakstelling op het terrein van de gemeentelijke belastingen wordt invulling gegeven door de tarieven van de hondenbelasting, de begrafenisrechten, de precariobelasting en de parkeerboetes te verhogen met een percentage van gemiddeld 1,5%;
- De rioolheffing is conform eerdere besluitvorming in 2015 verhoogd met 5% en daarna worden de tarieven in de resterende planperiode bevroren;
- De afvalstoffenheffing wordt in de planperiode 2015-2018 niet verhoogd. Het tarief blijft zodoende gehandhaafd op € 120,- per perceel per jaar. De hiermee gemoeide kosten komen ten laste van de egalisatiereserve "Tarieven Afvalstoffenheffing";
- De tarieven van de Onroerende-zaakbelastingen worden vanaf het planjaar 2015 jaarlijks verhoogd met een percentage van 3%;
- De in de meerjarenbegroting verwerkte ramingen voor onderhoud van kapitaalgoederen moeten zoveel mogelijk met actuele onderhoudsplanningen zijn onderbouwd;
- Taakstellend wordt ervan uitgegaan dat alle taken, die gedecentraliseerd worden, uitgevoerd worden met de middelen die het rijk daarvoor beschikbaar heeft gesteld, uiteraard binnen maatschappelijk verantwoorde kaders;
- Geen verdere bezuinigingen door te voeren op subsidies aan verenigingen dan de geldende 10%-korting vanaf het jaar 2015.

Bedrijfsvoering en gemeentelijke dienstverlening.

Er wordt gestreefd naar een kleine en vooral slagvaardige organisatie, waarbij op samenwerking of uitbesteding wordt ingezet als daarmee kostenbesparingen en/of continuïteitsverbeteringen kunnen worden gerealiseerd. De financiële kaders op het gebied van de bedrijfsvoering en de dienstverlening, zoals die in de lopende meerjarenbegroting zijn verwerkt, blijven ook de kaders voor de nieuwe meerjarenbegroting. De kosten mogen dus niet stijgen, tenzij dat wordt veroorzaakt door centraal vastgestelde loonmaatregelen/normale periodieke verhogingen.

Centrumplan.

De gemeentelijke bijdrage is gemaximeerd op € 6,1 miljoen.

De wijzigingsvoorstellen van de lopende begroting.

In onderdeel A komt het bestaande beleid aan bod, in onderdeel B treft U onze voorstellen aan op het terrein van nieuw beleid.

Onderdeel A. Bestaand beleid.

Naast een beoordeling van de realiteitswaarde van de taakstellingen, waarvan wij U zo net verslag hebben gedaan, hebben wij vooral begrotingsonderdelen onder de loep genomen, die er budgettair toe doen. Van het resultaat van deze exercitie doen wij U nu verslag.

1. De algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Het rijk heeft zich voorgenomen om het onderhoudssysteem van het gemeentefonds eenmaal in de vier jaar op te frissen om zodoende de lokale overheden meer duidelijkheid en vooral financiële stabiliteit te geven voor wat het verloop van de algemene uitkering betreft. De eerste onderhoudsfase is achter de rug en met de consequenties daarvan is in de lopende begroting rekening gehouden. De voorlopige uitkomsten van de tweede fase zijn inmiddels ook bekend en die pakken helaas weer negatief voor onze gemeente uit. Concreet gaat het dan om een bedrag van afgerond € 91.000,-, dat wij vanaf het planjaar 2016 moeten inleveren. Wij willen onze ogen niet sluiten voor deze te verwachten financiële tegenvaller.

2. Vennootschapsbelastingplicht.

In de vorige kaderbrief hebben wij Uw raad gemeld dat wij er rekening mee moeten houden dat er een herziening van de vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven staat aan te komen. Voornaamste doel daarvan is het creëren van een gelijk speelveld voor overheidsbedrijven, die niet aan de vennootschapsbelasting zijn onderworpen en private ondernemingen, die dat wel zijn. Het betreffende wetsvoorstel is op 18 december 2014 door de Tweede Kamer aangenomen. In de loop van dit jaar vindt de behandeling in de Eerste Kamer plaats. Omdat de Vpb-plicht voor overheidslichamen er vrijwel zeker komt, hebben wij met ondersteuning van onze accountant voor een aantal hoofdactiviteiten een analyse gemaakt wat de impact daarvan voor onze gemeente zou kunnen zijn. De volgende zijn getoetst:

- Exploitatie van de Polfermolen, met inbegrip van de grot en de sporthal de Bosdries.

Uit de analyse is gebleken dat de activiteiten van de BV Exploitatiemaatschappij Polfermolen in beginsel onder de heffing van de vennootschapsbelasting komen te vallen, tenzij één van de vrijstellingen van toepassing is. Omdat de exploitatieresultaten van deze BV negatief zijn, zullen wij niet met een aanslag Vpb geconfronteerd worden.

- Exploitatie parkeren.

Onder deze activiteit wordt in brede zin verstaan het beheer en de exploitatie van parkeergelegenheden binnen de eigen gemeentegrenzen, waarbij een onderscheid moet worden gemaakt tussen het bieden van parkeergelegenheid aan de openbare weg, op parkeerterreinen en in parkeergarages.

Aan de openbare weg.

In onze optiek is het bieden van parkeergelegenheid aan de openbare weg aan te merken als een overheidstaak. Deze activiteit is in beginsel niet belastingplichtig.

Om in aanmerking te komen voor vrijstelling voor overheidstaken is in de Memorie van Toelichting op het wetsvoorstel als aanvullende voorwaarde gesteld dat met de overheidstaak niet in concurrentie mag worden getreden met private ondernemingen. Hiervan is naar onze mening ingeval van parkeren aan de openbare weg geen sprake. Het is dan ook verdedigbaar dat de vrijstelling voor overheidstaken van toepassing is.

Op parkeerterreinen.

Open parkeerterreinen, die niet zijn afgesloten met bijvoorbeeld een slagboom, zijn in onze optiek te vergelijken met een openbare parkeerplaats, waar de gemeente parkeerbelasting heft en toezicht houdt. Het aanbieden van dit soort parkeergelegenheden zou in dat licht gezien als een overheidstaak aangemerkt kunnen worden. Aangezien er geen BTW-plicht bestaat voor dit soort terreinen, kan er in onze optiek ook geen sprake zijn van Vpb-plicht.

Parkeergarages.

Met het bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage treden wij in concurrentie met private parkeeraanbieders. Deze activiteit zal dus zeer waarschijnlijk wel onder de Vpb-plicht komen te vallen. Omdat de exploitatiekosten van deze garage de baten overtreft, zal de aangifte niet tot een aanslag leiden.

3. Verbouwkosten Klant Contactcentrum (KCC).

Zoals Uw raad bekend voldoet de opzet en de inrichting van het KCC niet meer aan de eisen van veiligheid, integrale toegankelijkheid en Arboretgeving. Ook de uitstraling is aan vernieuwing toe, en dan drukken wij ons nog zachtjes uit. De huidige inrichting is écht niet meer van deze tijd. Bij de inrichting van de werkplekken moet flexibiliteit voorop staan en ook onze klanten willen wij op een professionele manier kunnen bedienen. In de lopende meerjarenbegroting is voor de verbouwing van het KCC een bedrag gereserveerd van € 200.000,-. Aan deze calculatie lag destijds geen uitgewerkt plan ten grondslag. Dat is nu wel het geval. De realisatie van het verbouwingsconcept, zoals dat er nu ligt, vergt een bedrag van € 320.000,-, exclusief omzetbelasting. Dat is dus € 120.000,- meer dan het gereserveerde bedrag. Vanwege deze behoorlijke overschrijding laten wij het concept nog eens kritisch doorlichten en waar mogelijk en verantwoord bijstellen. Vooralsnog vragen wij Uw raad dan ook geen aanvullend krediet.

Verder merken wij nog het volgende op. De huidige meubellijn is zeer gedateerd en voldoet al lang niet meer aan de eisen van deze tijd. Zeer regelmatig moeten wij investeren in werkplekken van medewerkers, die geconfronteerd zijn met medische klachten. Feitelijk is het dan al te laat. Dat is in alle opzichten een ongewenste situatie. Welk bedrag gemoeid is met de vervanging van de huidige meubellijn is op dit moment nog niet bekend.

4. Aanpassingen geluidsinstallatie raadzaal.

De geluidsinstallatie van de raadzaal en ook de opnameapparatuur, die tijdens de raads- en commissievergaderingen wordt gebruikt, zijn zeer gevoelig voor storingen. Wij hebben een gespecialiseerd bedrijf ingeschakeld, dat een rapport heeft uitgebracht.

Uit die rapportage blijkt het volgende:

- De huidige opnameapparatuur is meer dan 10 jaar oud en voldoet niet meer.
- De draadloze microfoons voldoen niet meer als gevolg van een aanpassing van de zendfrequentie.
- De bekabelde discussieposten zijn erg storingsgevoelig door de verouderde bekabeling. De nieuwe discussieposten zijn draadloos en dus flexibeler inzetbaar, waardoor er geen risico van kabelbreuk meer bestaat.
- Een gedeelte van de huidige apparatuur is ingebouwd in een bureaumeubel en in een werkkast. Deze situatie veroorzaakt veel storingen.

Met het oplossen van de geschetste problemen is een bedrag gemoeid van € 15.105,-, exclusief omzetbelasting. Die kosten zijn verwerkt in de voorliggende kadernota.

5. Vuurwerkbeleid.

In de raadsvergadering van 15 december 2014 heeft Uw raad een motie aangenomen met betrekking tot het vuurwerkbeleid. Ons college kreeg de opdracht om te onderzoeken of onze inwoners voorstander zijn van:

- een totaalverbod op vuurwerk tijdens de jaarwisseling;
- een door de gemeente georganiseerde vuurwerkshow;
- vuurwerkvrije zones;
- scherp toezicht op de naleving van de regels.

De aan dit onderzoek verbonden kosten bedragen € 7.000,-. Dat bedrag wordt in deze kadernota meegenomen. Omdat geen rekening is gehouden met mogelijke uitvoeringskosten, vragen wij Uw raad om nog eens kritisch over de noodzaak van dit onderzoek na te denken.

6. Jaarrekening 2014/Begroting 2016-2019 Veiligheidsregio.

Het jaardocument (verslag en rekening) van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg is inmiddels in ons bezit. Het onderdeel Brandweer heeft over het boekjaar 2014 een incidenteel positief saldo van € 1.380.000,-. Dat bedrag bestaat grosso modo uit:

- Onderuitputting personeelskosten	€ 709.000,-
- Voordelig renteresultaat	€ 484.000,-
- Vrijval post onvoorzien	€ 88.000,-
- Overige marginale afwijkingen	€ 99.000,-
Per saldo	<u>€ 1.380.000,-</u>

Dat bedrag wordt gerestitueerd aan de deelnemende gemeenten. Voor onze gemeente betekent dat een meevaller van € 38.659,-. Dat voordeel wordt in deze kadernota meegenomen. Wanneer wij verder de cijfers van onze meerjarenbegroting afstemmen op de nieuwe prognoses van de Veiligheidsregio kunnen wij de ramingen in de planjaren 2016 tot en met 2018 als volgt in positieve zin corrigeren:

Planjaar 2016	€ 15.000,-
Planjaar 2017	€ 20.000,-
Planjaar 2018	€ 16.000,-

7. Dividenduitkeringen.

Enexis.

De Algemene vergadering van Aandeelhouders van Enexis heeft op 20 april 2015 een besluit genomen over het dividend van 2014. Het dividend is bepaald op € 0,89 per aandeel. Hiermee rekening houdende, kunnen wij dit jaar een dividenduitkering tegemoet zien van afgerond € 277.000,-. Daarbovenop wordt jaarlijks een inconvenïëntenbijdrage uitgekeerd in de orde van grootte van € 43.000,-. Totaal dus een bedrag van € 320.000,-. In de lopende meerjarenbegroting is een bedrag geraamd van € 165.000,-. Zodoende kan een positieve bijstelling plaatsvinden van € 155.000,-.

Gelet op de gerealiseerde resultaten in de afgelopen jaren is ons voorstel om de raming structureel naar boven toe bij te stellen, conform de nieuwe begrotingsrichtlijnen van de provincie. De provincie adviseert om bij het opstellen van de nieuwe ramingen rekening te houden met dividenduitkering van € 0,67 per aandeel. Bij 311.850 aandelen komt dat neer op € 252.000,-, inclusief de inconvenïëntenbijdrage. Nu houden wij rekening met een jaarlijkse uitkering van € 165.000,-. Een positieve bijstelling dus van € 87.000,-.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

De BNG heeft over 2014 een nettowinst behaald van € 126 miljoen. Dat is € 157 miljoen minder dan het jaar daarvoor. De belangrijkste reden van de daling van het resultaat ten opzichte van 2013 is de aanhoudende daling van de markttrente. Het dividend is dan ook aanzienlijk lager dan vorig jaar. Nu wordt een bedrag voorgesteld van € 0,57 per aandeel; dat was € 1,27 per aandeel in 2013. Voor onze gemeente betekent dat een uitkering van € 12.000,- en dat is € 15.000,- minder dan geraamd. Gelet op de aanhoudende onzekerheden stellen wij in lijn met de begrotingsrichtlijnen van de provincie voor om dat bedrag structureel in negatieve zin in de meerjarenbegroting door te rekenen.

8. Financiële situatie WOZL.

Onlangs hebben wij kennis mogen nemen van de jaarcijfers 2014 van WOZL. De exploitatie 2014 sluit met een positief resultaat van ruim € 4,2 miljoen. In dat voordeel participeren wij voor een bedrag van afgerond € 134.000,-. Wij stellen Uw raad voor om dat bedrag eenmalig als dekkingsmiddel in te zetten. De cijfers van de geactualiseerde meerjarenbegroting van WOZL voor de planjaren 2016 tot en met 2019 passen overigens binnen onze begroting.

9. Parkeerexploitatie.

De parkeergelden blijven achter bij de verwachtingen. Wij merkten dat eerder al op. Wanneer wij de tot dusverre gerealiseerde inkomsten extrapoleren tot het einde van dit jaar en de dan verkregen uitkomst vergelijken met het cijfer van de lopende meerjarenbegroting, dan moeten wij de prognose naar beneden bijstellen met € 150.000,-. Ons voorstel is om deze correctie door te voeren, voornamelijk incidenteel. Bij het opstellen van de nieuwe productenramingen voor de planjaren 2016 tot en met 2019 zullen wij de definitieve prognoses baseren op de actualiteit van dat moment.

10. Loon- en prijsontwikkelingen.

Bij de berekening van het verloop van de algemene uitkering in de planjaren 2015 tot en met 2018 hebben wij ons gebaseerd op lopende prijzen. De verwachte uitgaven in die planperiode, die gevoelig zijn voor loon- en prijsontwikkelingen, hebben wij gecorrigeerd met een inflatiepercentage van gemiddeld 1,5%. Voor het planjaar 2019 is dat nog niet gebeurd. Hiermee is een kostenpost gemoeid van € 250.000,-. Wij gaan ervan uit dat de algemene uitkering in dat jaar met hetzelfde bedrag stijgt.

11. Uitbreiding dienstverleningsovereenkomst Historisch Centrum Limburg.

Wij willen toe naar een kleine slagvaardige organisatie, die regie voert, waarbij de uitvoering door derden wordt verricht. De uitbesteding van de heffing en invordering van de belangrijkste gemeentelijke heffingen en belastingen is inmiddels al een feit en binnenkort staat de uitbesteding van onze sociale dienst op de agenda. Uw raad is bekend dat wij ook onderzoek doen naar samenwerkingsmogelijkheden op het terrein van ICT, archief en de personeel- en salarisadministratie. Op het terrein van het beheer van onze gemeentelijke archieven is al behoorlijke vooruitgang geboekt.

Vanaf 1 oktober 2012 is de wet Revitalisering Generiek Toezicht van kracht. Met de inwerkingtreding van die wet is een forse verandering van het interbestuurlijk toezicht op de uitvoering van de Archiefwet 1995 gegaan. Het specifieke toezicht door de provincie is vervangen door generiek toezicht op de gemeentelijke archiefketen. Dat betekent geen sturend toezicht vooraf, maar terughoudend toezicht achteraf. In vaktermen wordt dat horizontale verantwoording genoemd. Om gemeenten bij die horizontale verantwoording te ondersteunen, heeft de VNG een raamwerk van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) ontwikkeld.

Op 3 november 2014 hebben wij Uw raad het eerste KPI-rapport gepresenteerd. Dat rapport laat zien hoe de actuele situatie is en wat er verbeterd moet worden. Hoewel wij ons realiseren dat wij niet alles tegelijk kunnen oplossen, zijn er zaken die geen uitstel kunnen en ook mogen dulden. Geconstateerd is namelijk dat de archiefbewaarplaats niet meer aan de vigerende wetgeving voldoet. Wij kunnen dat oplossen met een zeer dure verbouwing of door de archieven uit huis te plaatsen. Dat laatste verdient onze voorkeur. Daarnaast moeten wij nog een oplossing vinden voor de werkzaamheden van de gemeentearchivaris, die een jaar geleden onze ambtelijke dienst heeft verlaten. Het Regionaal Historisch Centrum Limburg biedt de nodige oplossingen. Het heeft kennis in huis voor wat betreft de zorg en het beheer van het statisch archief en het biedt de mogelijkheid van opslag van gemeentelijke archieven.

Om de archieven uit te plaatsen dient een aantal voorbereidende werkzaamheden te worden verricht. Te denken valt aan:

- De materiële verzorging van het archiefblok 1784-1982.
- Het inventariseren van het archief van de voormalige gemeente Berg en Terblijt.
- De teruggave van schenkingen aan particulieren.
- Het wegwerken van analoge achterstanden over de periode 1982-2001.
- Het zoveel mogelijk digitaliseren van bouwvergunningen.

De verwachting is dat uiteindelijk 400 strekkende meter uit huis geplaatst kan worden. Daarmee is een bedrag gemoeid van naar schatting € 56.000,- op jaarbasis. In dat bedrag is niet alleen de opslag begrepen, maar ook de dienstverlening en het beheer. Wij stellen Uw raad voor om voor deze optie te kiezen. Tegelijkertijd proberen wij de digitalisering van de werkprocessen te versnellen door middel van de implementatie van het zaakstelsel en papier te vervangen door digitaal. Omdat de gemeentearchivaris vervroegd is uitgetreden kunnen wij 0,4 fté laten vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. Het gaat daarbij om een bedrag van € 27.000,-. Het resterend te dekken bedrag kunnen wij opvangen door het beperken van externe inhuur. Dat laatste kan ook omdat de zorgtaak van dit archief overgaat naar het Historisch Centrum.

Onderdeel B. Nieuw beleid.

In de lopende meerjarenbegroting is rekening gehouden met de financiële consequenties van de reconstructie van de Valkenburgerstraat en het Walramplein en met de kosten van het creëren van veilige schoolroutes door de reconstructie van een viertal kruispunten. Daarnaast is een incidenteel bedrag van € 150.000,- aan de begroting toegevoegd voor het binnenhalen van een topevenement.

Inmiddels hebben zich weer nieuwe projecten aangediend, die wij graag zouden willen prioriteren.

a. Zebraveiligheid.

Een van de mogelijkheden om de veiligheid voor voetgangers te verbeteren is het plaatsen van zogeheten voetgangersmasten (=verlichte bebording "voetgangersoversteekplaats") boven bestaande zebrapaden. Daarvoor zouden naar onze mening de volgende locaties in aanmerking kunnen komen:

- Daalhemerweg ter hoogte van de steenkolenmijn;
- Burg. Henssingel ter hoogte van de bibliotheek;
- Bocht Neerhem-Berkelplein;
- Wilhelminalaan ter hoogte van de Plenkertstraat;
- Wilhelminalaan ter hoogte van de Jan Deckerstraat;
- Broekhem ter hoogte van de Aldi.

Met het plaatsen van deze masten is een investering gemoeid van naar schatting € 50.000,-, exclusief omzetbelasting. In het kader van de BDU zijn nog provinciale subsidiegelden beschikbaar, die voor dit project ingezet kunnen worden.

b. Herinrichting voormalige provinciale weg Houthem.

Een belangrijke component binnen de Landgoederenzone (onderdeel Valkenburg aan de Geul) is de oude verbindingsweg tussen Meerssen en Valkenburg, de oude provinciale weg. Een groot gedeelte van deze route is gelegen in de kern Houthem. Dit gedeelte heeft zijn doorgaande verkeersfunctie verloren door de aansluitingen op de A79 bij Meerssen aan de ene kant en bij de kern Broekhem aan de andere kant. Voor dit gehele weggedeelte is een globaal ruimtelijk plan voor de hoofdstructuur ontwikkeld. Dat plan geeft een concrete voorzet voor het toekomstbeeld en bevat een inrichtingsschets op hoofdlijnen, inclusief de groenstructuur van de weg zelf. Hierbij heeft ook de relatie met het buitengebied bijzondere aandacht gekregen. Er is tevens een kostenraming gemaakt.

De kosten voor de herinrichting van de totale weg worden geraamd op € 3.700.000,-. Gezien de hoogte van dit bedrag wordt een gefaseerde uitvoering voorgesteld. De eerste fase omvat het gedeelte van de weg, dat grotendeels binnen het beschermd dorpsgezicht valt. Dit past ook goed in de afronding van de plannen voor landgoed St. Gerlach, die voorzien in de restauratie van de monumentale hoeve Broers, nieuwbouw voor de completering van de congresfaciliteiten op hoog niveau en de herinrichting van de buitenruimte rondom de hoeve, waarbij de relatie met het bestaande park hersteld wordt. Tevens kunnen de plannen voor een “groen dorpshart” op een perceel tegenover het landgoed en direct aansluitend aan de weg goed ingepast worden, waarbij de barrièrewerking van de weg kan worden opgeheven. Dit laatste is een initiatief van de kern Houthem zelf. De planvorming verkeert in een vergevorderd stadium.

Voorgesteld wordt om het gedeelte van de weg gelegen in het beschermd dorpsgezicht herin te richten, aangevuld met een klein gedeelte ten westen hiervan. Hierdoor ontstaat vooralsnog een logische afronding en kan de groenstructuur van het park van Chateau St. Gerlach en het daar tegenoverliggende groengebied (toekomstige groene dorpshart) optimaal met elkaar verbonden worden.

Het project voldoet aan de doelstellingen van de landgoederenzone.

1. Het verbindt cultuur en recreatie. Cultuur omdat het een stuk beschermd dorpsgezicht is. Voor het toerisme is vooral de relatie met chateau St. Gerlach van groot belang. Tevens is dit gedeelte van de weg een onderdeel van het in uitvoering zijnde routenetwerk in het Geuldal.
2. De uitvoering betekent een versterking van het economische profiel van de landgoederenzone in het algemeen en van de kern Houthem, met zijn vele hotelvoorzieningen, in het bijzonder.
3. Door de herinrichting worden de relaties met het Geuldal verbeterd en wordt tevens de barrièrewerking tussen de groene gebieden aan weerszijden van de weg opgeheven.
4. Houthem is een actieve kern waar veel zaken door eigen inzet en participatie van de grond komen. De voormalige provinciale weg blijft een knelpunt in het dorp en heeft al voor veel discussies gezorgd. Mede op initiatief van de dorpsraad is de studie naar de weg tot stand gekomen. Vanuit het dorp wordt al jaren gepleit voor een herinrichting van de weg, vooral met het oog op de verkeersveiligheid. Verder is het van groot belang om een goede ruimtelijke en functionele relatie tussen het nieuwe groene dorpshart en hoeve Broers te creëren omdat dit onderdeel uitmaakt van het nieuwe dorpshart.

De kosten van de eerste fase worden getaxeerd op € 600.000,-. Het project zal in een mogelijke tweede fase een vervolg krijgen met de herinrichting van het gedeelte tot de Stationsstraat. Hier is een investering mee gemoeid van € 200.000,-. Met inbegrip van de cofinanciering van de tweede fase taxeren wij ons aandeel op € 400.000,-. Hier is een jaarlast mee gemoeid van € 38.000,-.

c. Project Limburg Economic Development.

Regionaal is het verzoek gedaan aan de gemeenten om voor de programmaperiode tot en met het jaar 2020 jaarlijks 6 euro per inwoner te reserveren voor de Limburg Economic Development (LED) agenda. Deze bijdrage is inclusief 1 euro per inwoner voor de Regiobranding Zuid-Limburg. De raden worden twee maal per jaar geïnformeerd over de voortgang van het LED-programma en bij de LED-organisatie betrokken door middel van themasessies, één keer voor een jaarverslag en verantwoording en één keer voor het volgende jaarprogramma.

In de eerste helft van 2015 volgt een tussenevaluatie, waarmee op basis van de behaalde resultaten een eventuele bijstelling van het uitvoeringsprogramma of van de organisatie kan plaatsvinden, teneinde de beoogde doelstellingen in 2020 te realiseren.

Uw raad heeft in 2013 besloten om 3 jaar lang 2 euro per inwoner bij te dragen, in totaal dus € 100.000,-. In 2014 is 2/3 deel van dat bedrag beschikbaar gesteld, het restant wordt dit jaar betaald. Het LED-bestuur heeft voorgesteld om onze inbreng in het Leeuw-project en de ambtelijke inzet voor de opbouw van het LED-Leisure programma als bijdrage voor één jaar te beschouwen. De in de begroting reeds gereserveerde bijdrage van € 100.000,- voor de LED-agenda, kan eveneens worden beschouwd als bijdrage voor één jaar van 6 euro per inwoner. Daarmee is voor twee jaar (2014 en 2015) de volledige bijdrage aan de LED-agenda gerealiseerd.

Onze gemeente is volop betrokken bij de LED-Leisure agenda. De burgemeester is voorzitter van de programmacommissie Leisure en daarnaast levert onze gemeente de ambtelijke ondersteuner. Wij worden binnen de regio als eerst aangewezen partij gezien om invulling te geven aan het LED-Leisure programma.

Wij stellen uw raad voor om voor de jaren 2016 en 2017 € 100.000,- per jaar beschikbaar te stellen en in 2017 wederom te evalueren en te bepalen of de middelen voor de jaren daarna opnieuw gereserveerd worden.

d. Evenementenbeleid.

Sinds 1 juli 2014 voert onze gemeente regie over de financiering van evenementen. Deze taak is destijds overgenomen van de stichting Stimuleringsfonds Evenementen Valkenburg aan de Geul. Om deze taak adequaat te kunnen uitvoeren heeft de raad in 2015 een budget beschikbaar gesteld, dat binnen de kaders van het vastgestelde beleid in de evenementennota "Op en Top Valkenburg aan de Geul" kan worden besteed. In de afgelopen maanden hebben wij alle binnengekomen subsidieverzoeken beoordeeld. Wij hebben keuzes gemaakt. Van onze afwegingen hebben wij een verslag gemaakt, dat voor U in de raadsportefeuille ter inzage ligt. Indien U onze keuzes onderschrijft, betekent dit dat er dit jaar aanvullende dekkingsmaatregelen nodig zijn in de orde van grootte van € 39.000,-. Totaal vragen wij dus een incidenteel budget van € 189.000,-. Investeren in kwalitatief hoogwaardige evenementen is noodzakelijk, willen wij de geraamde inkomsten uit bijvoorbeeld de toeristenbelasting en parkeren ook daadwerkelijk genereren. Als wij alleen al deze inkomsten bij elkaar opstellen, gaat het om een bedrag van bijna € 4,1 miljoen. Dat bedrag is nagenoeg gelijk aan de inkomsten uit de Onroerende-zaakbelastingen!

e. Zelfsturing.

De afgelopen jaren hebben aangetoond dat steeds meer kernen in steeds grotere mate initiatieven ontplooiën, vaak op basis van een langere termijn visie. Het beleid begint dan ook zijn vruchten af te werpen en dat moeten wij als gemeente blijven stimuleren. Ons devies is: "Wij moeten het ijzer smeden als het heet is".

Ons voorstel is om tot en met het planjaar 2017 een bedrag van totaal € 60.000,- vrij te spelen, als voorloper van het stimuleringsfonds voor (kleine) initiatieven binnen onze kernen. De randvoorwaarden om in aanmerking te komen voor bijdragen uit dit fonds worden op dit moment nader uitgewerkt in een voorstel. Eigen kracht staat daarbij voorop, de gemeente levert een bijdrage die in verhouding staat tot de bijdrage, die de initiatiefnemers zelf bij elkaar vergaren (in tijd en/of geld uitgedrukt). Het gaat hier dus niet alleen om cofinanciering, maar ook om bijvoorbeeld co-creatie. Voor grotere projecten (lees: meer dan 5.000 euro), die vanuit zelfsturingsinitiatieven naar voren komen, kan altijd nog bekeken worden op welke wijze daarvoor vanuit reguliere middelen gelden zouden kunnen worden vrijgemaakt. De leef tuin in Houthem en de beleefboomgaard in Vilt zijn op zodanige wijze door de gemeente ondersteund, met cofinanciering uit reguliere middelen. Dit heeft in die gevallen ook steeds tot een substantiële cofinanciering van de provincie geleid, of was voorwaarde om voor een dergelijke provinciale subsidie in aanmerking te komen.

Samenvattend overzicht voorgestelde wijzigingen bestaand én nieuw beleid:

Planjaren	2015	2016	2017	2018
Nieuw beleid primitieve begroting:				
Reconstructie Valkenburgerstraat	-55.000	-190.000	-190.000	-190.000
Reconstructie Walramplein	-31.625	-109.250	-109.250	-109.250
Veilige schoolroutes	-6.875	-38.750	-38.750	-38.750
Topevenement		-150.000		
Per saldo	-93.500	-488.000	-338.000	-338.000
Correctie taakstellingen:				
Huishoudelijke hulp WMO	-151.644			
Subsidies sportverenigingen		-25.000	-89.011	-89.011
Subsidie kernoverleg Vilt	-12.000			
Algemene taakstelling	-250.000	-250.000	-100.000	-100.000
Per saldo	-413.644	-275.000	-189.011	-189.011
Bijstellingen kadernota:				
Bestaand beleid:				
Uitkering gemeentefonds		-91.000	-91.000	-91.000
Geluidsinstallatie raadzaal	-15.105			
Vuurwerkbeleid	-7.000			
Bijdrage Veiligheidsregio	38.659	15.000	20.000	16.000
Dividenuitkeringen	140.000	72.000	72.000	72.000
Afrekening WOZL 2014	134.000			
Parkeerexploitatie	-150.000			
Uithuisplaatsing archieven		-56.000	-56.000	-56.000
Reductie formatie en inhuur		56.000	56.000	56.000
Per saldo	140.554	-4.000	1.000	-3.000
Nieuw beleid:				
Zebraveilgheid	-50.000			
Inzet provinciale subsidiegelden	50.000			
Herinrichting weg Houthem	-11.000	-38.000	-38.000	-38.000
Project Limburg Economic Development		-100.000	-100.000	
Evenementenbeleid	-39.000			
Zelfsturing	-60.000			
Per saldo	-110.000	-138.000	-138.000	-38.000
Totaal	-476.590	-905.000	-664.011	-568.011

Dekkingsvoorstellen.

Zoals wij in de aanhef van deze kadernota al hebben aangegeven, leggen wij U hierna een aantal besparingsmogelijkheden voor, die het tekort neutraliseren. Wij hebben ook een lijst met alternatieven opgesteld, opties dus waarvoor wij als college niet hebben gekozen. Zodoende kunt U optimaal invulling geven aan de kaderstellende taak en kunt U gericht kiezen op welke wijze de begroting duurzaam sluitend wordt gemaakt.

Onze suggesties.

A. Bedrijfsvoering.

Op het gebied van de bedrijfsvoering denken wij nog een bedrag te kunnen besparen van € 20.000,- in 2015, oplopend tot structureel € 222.000,- vanaf het planjaar 2017. Dat zou als volgt kunnen.

- Verhoging taakstelling formatie ambtelijke organisatie.

Omdat de beoogde besparing op de kosten van onze ambtelijke organisatie al is opgelopen tot € 566.000,- ligt het verder oprekken van deze taakstelling niet onmiddellijk voor de hand. Toch durven wij dat aan. Door maatregelen te blijven nemen, die de overhead verder beperken en door nog meer processen te automatiseren en efficiënter in te richten kunnen er in onze ogen nog meer besparingen worden bereikt. In cijfers denken wij dan aan een bedrag van structureel € 206.000,-, waarvan € 100.000,- het resultaat moet zijn van de verdere invulling van de regiefunctie. Op redelijke korte termijn is het grootste deel van dat laatste bedrag al ingevuld. Uw raad heeft namelijk op 15 december 2014 ingestemd met ons voorstel om de heffing en invordering van de belangrijkste gemeentelijke heffingen vanaf 1 januari 2015 onder te brengen in de Gemeenschappelijke Regeling BsGW. Vanaf 2016 levert dat een besparing op van € 90.000,-. Naar verwachting hebben wij dat bedrag in 2016 nog nodig om de gemeentelijke archieven op orde krijgen. Er moeten nog behoorlijk wat inhaalslagen worden gemaakt omdat er achterstanden zijn ontstaan in het beheer en dan met name in het opschonen van onze gemeentelijke archieven. Die opschoonactie is niet alleen een wettelijke verplichting, maar veroorzaakt bovendien onnodig werk en dus veel extra kosten. Vanaf 2017 kan dat bedrag vrijvallen.

Nu zijn wij aan de slag met ICT, archief, personeels- en salarisadministratie en de sociale dienst. En er zijn nog meer taakvelden, die zich voor een andere aanpak dan de huidige zouden kunnen lenen. Dat zullen wij de komende maanden samen met het management gaan inventariseren. Vervolgens zal er nader onderzoek plaatsvinden, waarbij als uitgangspunt geldt dat kwaliteit en continuïteit moeten zijn geborgd tegen kosten, die lager of maximaal gelijk zijn aan de huidige kosten.

De resterende € 106.000,- van de taakstelling proberen wij te realiseren door de formatie via natuurlijk verloop verder te reduceren. Daar kleven natuurlijk risico's aan vast. Wanneer Uw raad instemt met ons voorstel dan loopt deze taakstelling op tot meer dan € 772.000,- en dat is ruim 11% van de actuele loonsom. Een aantal knelpunten, onder andere op de terreinen van milieu en informatiebeveiliging, kan wellicht niet onmiddellijk worden opgelost en bovendien zullen wij bepaalde taken moeten schrappen dan wel de uitvoering op een andere manier moeten gaan organiseren. Wat dat laatste betreft, doen wij U hierna al een concreet voorstel.

De begroting en de jaarrekening worden sinds twee jaar niet meer in boekvorm, maar digitaal beschikbaar gesteld. Dat levert naast een kostenbesparing ook ambtelijke uren op. En nu willen wij nog een stap verder gaan. De samenstelling van de productenbegroting en -rekening gebeurt extra comptabel. Dat kost veel tijd. Wanneer in ogenschouw wordt genomen dat dit document na vaststelling van de begroting nauwelijks nog waarde heeft omdat de cijfers op dat moment alweer door de actualiteit zijn ingehaald, is ons voorstel om vanaf volgend jaar alleen nog maar het meerjarige verloop van de cijfers te presenteren en die als bijlage aan de begroting 2016-2019 toe te voegen. Die bijlage kan vanuit de administratie worden vervaardigd.

Ook de opzet van de begroting zou kunnen veranderen. Nu werken wij met 8 programma's. Dat aantal zou teruggebracht kunnen worden tot bijvoorbeeld vier programma's. Wellicht dat wij in 2016 een eerste voorzet kunnen geven voor een nieuwe programma-indeling, die dan als basis kan dienen voor de meerjarenbegroting 2017-2020. Eerder prioriteren lukt niet omdat daarvoor op dit moment te weinig ambtelijke capaciteit beschikbaar is.

- Overige bedrijfskosten.

Hoewel het niet om grote kostenposten gaat, hebben wij ook de budgetten onder de loep genomen, die direct of indirect met de representatie van onze gemeente te maken hebben. Door het versoberen of afschaffen van bepaalde activiteiten denken wij een besparing te kunnen bereiken van € 5.000,-. Eenzelfde bedrag kan in die sfeer ook worden bespaard op de overige organisatiekosten.

- Commissies.

Door commissies te combineren, kunnen kosten worden bespaard. Er is immers minder ondersteuning nodig en het budget voor commissievergoedingen kan naar beneden worden bijgesteld. Wij ramen deze besparingen per saldo op € 6.000,-. Indien Uw raad hiermee instemt, zullen wij de griffie vragen om deze taakstelling verder uit te werken en met U te bespreken.

B. Subsidies en bijdragen.

In afwijking van het gestelde kader inzake subsidies, is ons voorstel om vanaf het planjaar 2016 een aantal subsidies verder te korten c.q. helemaal te schrappen. Indien U met de volgende voorstellen instemt, levert dat in 2016 een bedrag op van afgerond € 111.000,-, oplopend tot bijna € 196.000,- in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak.

- Platform wereldburgerschap.

Wij zien ontwikkelingssamenwerking als een zaak van de gemeenschap (lokale initiatieven) of als een taak van de nationale overheid. Het is geen gemeentelijke taak. Ons voorstel is om de subsidie aan het platform Wereldburgerschap met € 8.000,- te korten.

- Lokale omroep.

In het verleden heeft de raad besloten om op de subsidies en bijdragen 10% te bezuinigen. Ons voorstel is om die bezuinigingsmaatregel ook op het geraamde subsidie aan de Lokale Omroep van toepassing te verklaren. Dat levert afgerond € 2.000,- op.

- Muziekonderwijs.

Het subsidiëren van muziekopleidingen is geen gemeentelijke taak. Het is een verantwoordelijkheid van de eigen inwoners en van de verenigingen. De inwoners moeten ook hun eigen opleiding betalen wanneer men wil tennissen, zwemmen, autorijden, etc. Daarom stellen wij voor om de gehele subsidie in de kosten van het muziekonderwijs te schrappen. Dat levert een jaarlijkse besparing op van € 63.000,-. Wel moet nog worden nagaan of die maatregel al in 2018 geëffectueerd kan worden in verband met mogelijk optredende wachtgeldverplichtingen. Indien nodig zullen wij incidenteel de reserve welzijn inzetten.

- Kerkgenootschappen.

Het subsidiëren van kerkgenootschappen is ook geen gemeentelijke taak. Omdat kerkgenootschappen ook een functie hebben voor de eigen inwoners willen wij wel nog de helft van de subsidie blijven handhaven. Wij achten de kerkgenootschappen in staat om de gevolgen van deze bezuinigingsmaatregel anderszins te compenseren. De maatregel levert jaarlijks € 5.000,- op.

- Subsidiëring gemeentelijke belastingen.

Ons voorstel is om de gemeentelijke belastingen, die aan de sportverenigingen, de gemeenschapshuizen en het streekmuseum in rekening worden gebracht, vanaf het planjaar 2016 niet meer te subsidiëren. Deze maatregel levert een besparing op van € 34.000,-.

- Waarderingsubsidies.

Veel kleinere en grotere instellingen/verenigingen/stichtingen krijgen een waarderingssubsidie voor het werk, dat verricht wordt. Omdat dit geen (kern)taak van de gemeente is, stellen wij voor deze subsidies te schrappen. Eveneens stellen wij voor om ook geen incidentele subsidies meer te verstrekken. In totaal levert dat € 43.000,- op. Een volledige specificatie van dat bedrag ligt voor U in de raadsportefeuille ter inzage.

- Kermissen.

Het organiseren van kermissen is geen taak van de gemeente is. In het kader van zelfsturing en betrokkenheid van inwoners en ondernemers in de kernen is het aan de kernen om een kermis te organiseren en de benodigde middelen daarvoor bijeen te brengen. Deze maatregel levert jaarlijks een besparing op van € 9.800,-.

- Carnavalsverenigingen en comités.

Carnavalsverenigingen en Oranje- Nicolaascomités zijn naar onze mening in staat om zelf inkomsten te genereren. Het is geen taak van de gemeente om deze verenigingen en comités te subsidiëren. Wanneer U onze zienswijze deelt, levert dat een besparing van € 8.700,-.

- Mergelfonds.

Met het mergelfonds worden mensen financieel ondersteund bij het opknappen van mergelgevels van woningen en andere panden. Omdat onze gemeente zich met de al gerealiseerde en de nog te realiseren projecten voldoende presenteert als mergelstad en vestingstad, is ons voorstel om het mergelfonds met ingang van 2017 af te schaffen. Het opknappen van gevels is een verantwoordelijkheid van de pandeigenaren. Het afschaffen van deze regeling levert jaarlijks € 22.000,- op.

C. Gemeentelijke belastingen.

- Hondenbelasting.

Wij stellen voor om de tarieven van de hondenbelasting met ingang van het planjaar 2016 met 15% te verhogen. Die maatregel levert jaarlijks € 10.000,- op.

- Forensenbelasting.

Bij de behandeling van de begroting 2015 is een motie aangenomen waarbij ons college de opdracht heeft gekregen om een onderzoek in te stellen naar de mogelijke invoering van een forensenbelasting. De strekking van die motie was dat onze gemeente geen uitkering ontvangt voor natuurlijke personen, terwijl een forens, die binnen de gemeente verblijft, wel gebruik kan maken van alle voorzieningen.

Wie is belastingplichtige en wat is het belastbare feit?

De forensenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen, die zonder hoofdverblijf te hebben in de gemeente, in deze gemeente voor zich of voor het gezin, voor meer dan negentig dagen, een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Het belastbare feit is dus het beschikbaar houden van een gemeubileerde woning.

Dat feit kan zich in onze gemeente voordoen:

1. Op campings, bij vaste standplaatsen;
2. Bij hotels, in geval van aanwezige appartementen;
3. Op bungalowparken: vakantiehuisen, die in particulier bezit zijn;
4. Bij particuliere woningen, die als tweede woning worden aangehouden.

Ad 1. Campings.

Uit nader onderzoek is gebleken dat in maximaal 310 situaties het belastbaar feit van de forensenbelasting voorkomt bij campings. Caravans en stacaravans, die op vaste standplaatsen zijn geplaatst, vallen over het algemeen onder het begrip gemeubileerde woning.

Ad 2. Hotels.

In onze gemeente zijn er appartementen bij een hotel, waarvan het eigendom in particuliere handen is. In de overeenkomst met deze particulieren is opgenomen dat zij maximaal zes weken per jaar in hun appartement mogen verblijven. Dit verblijf voldoet dus niet aan de negentig dagen norm, die de Gemeentewet voorschrijft. Zodoende doet zich hier het belastbare feit van de forensenbelasting niet voor.

Ad 3. Bungalowparken.

Op de beide bungalowparken is sprake van vakantiehuisen, die in particulier bezit zijn. Bij het bungalowpark op de kop Cauberg is er geen sprake van een belastbaar feit omdat bij de oprichting een kettingbeding is overeengekomen, inhoudende dat de eigenaren niet meer dan een beperkt aantal weken per jaar in de eigen vakantiewoning mogen verblijven. Dit verblijf voldoet dus niet aan de negentig dagen norm. Voor het bungalowpark in Schin op Geul ligt het iets gecompliceerder.

Er doen zich twee situaties voor:

- 130 eigenaren bieden hun vakantiehuis aan via de corporatie. Hier doet zich dus geen belastbaar feit voor;
- 15 eigenaren verhuren niet. Hier zou wel sprake kunnen zijn van een belastbaar feit voor de forensenbelasting.

Welke conclusie kunnen wij nu trekken?

Bij de campings en de bungalowparken zou zich 325 keer een belastbaar feit voor kunnen doen. In deze gevallen doet zich echter ook het belastbare feit voor de toeristenbelasting voor. Van deze cumulatie van heffingen, hetzelfde verblijf dus twee keer belasten, zijn wij geen voorstander. Wanneer Uw raad ons standpunt onderschrijft, dan wordt een deel van de opbrengst uit de toeristenbelasting verplaatst naar de forensenbelasting. De algemene middelen stijgen daardoor niet, terwijl de perceptiekosten wel duidelijk zullen toenemen. Wij stellen Uw raad dan ook voor om geen forensenbelasting in te voeren.

D. Onderuitputting.

Omdat de actuele rentestanden zeer laag zijn en het in uitvoering zijnde investeringsprogramma nog een omvang kent van meer dan € 16 miljoen, achten wij het verantwoord om de taakstelling kapitaallasten in de jaren 2015 en 2016 te verhogen met € 100.000,- tot € 200.000,-.

De meerjarenbegroting, zoals die op 11 november 2014 door de raad is vastgesteld, is sluitend gemaakt met een algemene stelpost van € 250.000,-. Ons voorstel is om deze niet-geconcretiseerde taakstelling niet direct, maar in drie jaar af te bouwen. Wij stellen voor om in de planjaren 2015 tot en met 2017 een bedrag te calculeren van € 100.000,-. Dat bedrag komt overeen met het beschikbare budget voor onvoorziene uitgaven.

Aangezien de aanpak van de reconstructie van de Valkenburgerstraat pas in 2016 zal plaatsvinden (mits de raad natuurlijk de daarvoor nodige financiële middelen beschikbaar stelt), kan de lopende meerjarenbegroting incidenteel in positieve zin gecorrigeerd worden. Concreet gaat het dan om een bedrag van € 55.000,- in 2015 en € 135.000,- in 2016.

Indien Uw raad met het vorenstaande instemt, kunnen de begrotingsresultaten in de planjaren 2015 tot en met 2017 als volgt in positieve zin worden bijgesteld:

Planjaar 2015	€ 255.000,-
Planjaar 2016	€ 335.000,-
Planjaar 2017	€ 100.000,-

E. Overige maatregelen.

- Heffingen ondernemers.

In de vergadering van 14 maart 2011 heeft Uw raad invulling gegeven aan de resterende financiële taakstelling van het centrumplan en het historisch centrum. Het ging toen om een investering van € 2,7 miljoen respectievelijk € 1,5 miljoen, waarvoor nog dekking moest worden gevonden. Een aantal al bestaande heffingen werd verhoogd en de reclamebelasting werd ingevoerd. Aangezien de genoemde investeringen lineair in 25 jaar worden afgeschreven en de kapitaallasten dus dalen, terwijl de heffingen gelijk blijven, heeft Uw raad besloten om de jaarlijkse vrijval te reserveren.

In de planjaren 2016 tot en met 2018 gaat het dan om de volgende bedragen:

Planjaar 2016	€ 46.200,-
Planjaar 2017	€ 55.440,-
Planjaar 2018	€ 64.680,-

Omdat de herinrichting van het Walramplein ook een onderdeel is van het historisch centrum en ondernemend Valkenburg voordelen heeft van een goed functionerend en mooi ingericht Walramplein (parkeren voor winkels/horeca en evenementen) vinden wij het verantwoord om deze bedragen voor dat doel in te zetten. Wij zullen dat uiteraard met de ondernemers communiceren.

- Onderhoud sportterreinen.

Wij stellen voor om met ingang van het planjaar 2016 jaarlijks een bedrag van € 32.000,- te bezuinigen op het onderhoud van sportvelden. Dat zou kunnen door:

- Meer beroep te doen op de zelfredzaamheid van de voetbalverenigingen en vrijwilligers. Dit betekent dat er meer onderhoud aan de velden door de verenigingen zelf gedaan dient te worden.
- Het realiseren van structurele bezuinigingen na de eenmalige investeringsinjectie bij de sportcomplexen van de voetbalverenigingen Struchter Boys, Sibbe, Vilt en Iason.
- Het afstoten van 2 natuurgrasvelden.
- Openbare verlichting.

Het realiseren en in stand houden van openbare verlichting is geen wettelijke verplichting. De gemeente is ingevolge het Burgerlijk Recht in beginsel wel aansprakelijk voor door derden geleden schade wanneer de uitrusting van de weg niet voldoet aan de eisen, die daaraan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs gesteld mogen worden. Het vorenstaande geeft de gemeente voldoende beleidsvrijheid om taakstellend een bezuiniging door te voeren van € 25.000,- in 2016, oplopend tot € 37.500,- in 2018. De bezuinigingen zullen gezocht worden in het verwijderen van openbare verlichting op die plaatsen waar dat verkeerstechnisch verantwoord is.

Ook het versneld invoeren van energiearme LED-verlichting en het aanscherpen van het dim-schema zouden besparingen kunnen opleveren. Heel nadrukkelijk moet dan wel worden gekeken naar de terugverdientijd van de investeringen, die daaraan vooraf gaan.

- Saldo jaarrekening 2014.

De jaarrekening 2014, die Uw raad op 29 juni 2015 ter vaststelling wordt aangeboden, sluit met een overschot van afgerond € 127.000,-. Evenals voorgaande jaren stellen wij voor om dat bedrag in deze kadernota te verwerken.

F. Inzet van reserves en voorzieningen.

Tot slot hebben wij ook bekeken of wij daarvoor in aanmerking komende bestemmings- en egalisatiereserves verantwoord kunnen inzetten. Wij doen de volgende voorstellen.

Egalisatiereserve WMO.

De beoogde besparing op de huishoudelijke hulp wordt dit jaar waarschijnlijk niet volledig gerealiseerd. Op basis van verkregen informatie van het WMO-kantoor kan dit jaar een besparing worden gerealiseerd van € 500.000,-. De bezuinigingstaakstelling was € 651.644,-. Wij stellen voor om het tekort van € 151.644,- ten laste te brengen van de egalisatiereserve WMO. Deze reserve is hiervoor bedoeld.

Onderwijsreserve.

Ons voorstel is om de investeringskosten van de veilige schoolroutes direct ten laste te brengen van de onderwijsreserve. Deze reserve biedt daartoe voldoende ruimte. Het gaat om een bedrag van € 250.000,-. Indien U hiermee akkoord gaat kunnen de geraamde structurele lasten vervallen. Concreet gaat dan om een bedrag van € 6.875,- in 2015, oplopend tot € 38.750,- vanaf het planjaar 2016.

Leerlingenaantallen blijven dalen en dat werkt negatief door in de algemene uitkering. Daardoor vervalt dekking van investeringslasten en bovendien ontstaat sneller leegstand. Enkele jaren geleden heeft Uw raad besloten om bij nieuwbouw een afschrijvingstermijn van 25 jaar te hanteren (dus geen 40 jaar meer) en bij renovatie 15 jaar (dat was 25 jaar). Wanneer wij met de opstelling van de nieuwe meerjarenbegroting aan de slag gaan zullen wij de geraamde afschrijvingen van in het verleden gedane onderwijsinvesteringen kritisch tegen het licht houden en daar waar nodig bijstellen, indien de financiële consequenties daarvan binnen de beschikbare onderwijsreserve kunnen worden opgevangen.

Recapitulatie van de dekkingsvoorstellen:

Planjaren	2015	2016	2017	2018
A. Bedrijfsvoering:				
Verdere reductie ambtelijke formatie	20.000	133.000	206.000	206.000
Beperken overige bedrijfskosten		10.000	10.000	10.000
Beperken kosten commissies		6.000	6.000	6.000
Per saldo	20.000	149.000	222.000	222.000
B. Subsidies en bijdragen:				
Platform wereldburgerschap		8.000	8.000	8.000
Lokale omroep		2.000	2.000	2.000
Muziekonderwijs				63.000
Kerkgenootschappen		5.000	5.000	5.000
Subsidiering gemeentelijke belastingen		34.000	34.000	34.000
Waarderings- en incidentele subsidies		43.000	43.000	43.000
Kermissen		9.800	9.800	9.800
Carnavalsverenigingen en comités		8.700	8.700	8.700
Mergelfonds			22.000	22.000
Per saldo		110.500	132.500	195.500
C. Gemeentelijke belastingen				
Hondenbelasting		10.000	10.000	10.000
D. Onderuitputting:				
Kapitaallasten	100.000	100.000		
Algemene stelpost	100.000	100.000	100.000	
Reconstructie Valkenburgerstraat	55.000	135.000		
Per saldo	255.000	335.000	100.000	
E. Overige maatregelen:				
Heffingen ondernemers		46.200	55.440	64.680
Onderhoud sportterreinen		32.000	32.000	32.000
Openbare verlichting		25.000	25.000	37.500
Inzet saldo jaarrekening 2014	127.000			
Per saldo	127.000	103.200	112.440	134.180
F. Inzet reserves en voorzieningen:				
Egalisatiereserve WMO	151.644			
Onderwijsreserve	6.875	38.750	38.750	38.750
Per saldo	158.519	38.750	38.750	38.750
Totaal	560.519	746.450	615.690	600.430

Wanneer Uw raad instemt met alle voorstellen, dan is het verloop van de begrotingsuitkomsten als volgt:

Planjaren	2015	2016	2017	2018
Uitkomst primitieve begroting	-96.765	21.801	83.068	51.606
Nieuw beleid:				
Primitieve begroting	-93.500	-488.000	-338.000	-338.000
Kadernota 2015	-110.000	-138.000	-138.000	-38.000
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	-203.500	-626.000	-476.000	-376.000
Evaluatie taakstellingen	-413.644	-275.000	-189.011	-189.011
Bijstellingen bestaand beleid	140.554	-4.000	1.000	-3.000
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totale bezuinigingsopgave	-573.355	-883.199	-580.943	-516.405
Besparingsvoorstellen	560.519	746.450	615.690	600.430
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Verloop resultaten	-12.836	-136.749	34.747	84.025
Mutaties dekkingsreserve	12.836	136.749	-34.747	-84.025
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Saldi	0	0	0	0

Voor de volledigheid merken wij bij deze cijfers nog op dat rekening is gehouden met het besluit van Uw raad, dat de exploitatie van het openluchtbad met ingang van het planjaar 2017 wordt gestaakt.

Wanneer Uw raad een duurzaam sluitende meerjarenbegroting vaststelt, kunnen wij op relatief bescheiden schaal nieuw beleid in gang zetten. Onze ambities reiken verder. De strategische aanpak, waarmee wij in het verleden cofinanciering konden verwerven en knelpunten konden oplossen, heeft zich bewezen. Wij willen hiermee doorgaan. En daarvoor is nog meer geld nodig. Het genereren van extra financiële middelen vanuit de bestaande begroting is in onze optiek nauwelijks nog mogelijk. De mogelijkheden, die er wel nog zijn, kunnen naar onze overtuiging niet of nauwelijks op politiek draagvlak rekenen. Uiteraard is het aan Uw raad om daarover een uitspraak te doen. Wij moeten op zoek naar andere dekkingsmogelijkheden.

Hoe willen wij dat aanpakken?

Zoals Uw raad bekend is netwerkbeheerder Enexis na splitsing van Essent in handen gebleven van de publieke aandeelhouders. In 2013 is een proces gestart om de verhandelbaarheid van de aandelen Enexis binnen de huidige kring van aandeelhouders mogelijk te maken. Op 8 april 2014 heeft het college van Gedeputeerde Staten ons gevraagd of wij geïnteresseerd zijn in een eventuele verkoop van onze aandelen aan de provincie. Wij hebben de provincie destijds bericht dat wij hierover pas een standpunt kunnen innemen als de resultaten van de waardering van de aandelen bekend zijn.

Bij schrijven van 20 januari 2015 heeft de provincie ons laten weten dat het college van Gedeputeerde Staten heeft besloten om vooralsnog niet over te gaan tot een significante uitbreiding van het aandelenpakket omdat algehele verwerving van de aandelen van de 21 geïnteresseerde gemeenten tot gevolg heeft dat het belang van de provincie in één bedrijf te groot wordt. En daarnaast zijn er onzekerheden in de rendementsverwachtingen in relatie tot de recent beschikbaar gekomen eerste waardebeoordeling. Desondanks is de provincie bereid om op uitdrukkelijk verzoek van individuele gemeenten een maatwerkoplossing te onderzoeken.

Er moet dan wel sprake zijn van een win-win situatie voor Limburg en de aandelentransactie moet bijdragen aan een verdere verbetering van de structurele financiële positie van de desbetreffende gemeenten. Wij zullen met de provincie een afspraak maken om de mogelijkheden te verkennen.

Tot zover de voorstellen van ons college.

Op 22 april 2015 hebben wij de fractievoorzitters en de financieel specialisten van de diverse fracties uitgebreid geïnformeerd over de wijze waarop de meerjarenbegroting voor de planperiode 2015 tot en met 2018 duurzaam sluitend kan worden gemaakt. Zij zijn toen uitgenodigd om op onze besparingsvoorstellen te reageren en eventuele alternatieven aan te dragen. Vrijwel alle fracties hebben dat gedaan. Die reacties en onze antwoorden op de technische vragen liggen voor U in de raadsportefeuille ter inzage.

Inhoudelijk lopen de reacties uit elkaar. De ene fractie vindt voorstellen acceptabel, de andere fractie weer niet of slechts ten dele. Omdat er geen eenduidige lijn in de acceptiegraad van onze bezuinigingsvoorstellen is te herkennen, hebben wij er als college dan ook voor gekozen om onze voorstellen te handhaven. Wel hebben wij de door de fracties aangedragen alternatieve bezuinigingsvoorstellen op realiteitswaarde getoetst en doorgerekend. Van het resultaat van die exercitie doen wij hierna verslag. Wij doen dat per fractie. Vervolgens hebben wij een samenvattend financieel overzicht gemaakt. Op deze wijze wordt naar onze mening optimaal invulling gegeven aan het democratisch besluitvormingsproces rondom de kaderstelling.

Fractie Algemeen Belang.

Ons voorstel is om op de post representatie € 5.000,- te bezuinigen. Dat is iets meer dan 20% van het voor 2015 geraamde budget. Wij denken aan deze taakstelling invulling te kunnen geven door het afschaffen of versoberen van activiteiten. De fractie AB stelt voor om de beoogde besparing te verhogen tot € 8.000,-. Hoewel dat mogelijk is, vinden wij dat niet verstandig. Een representatiebudget van € 19.000,- op een totale begrotingsomvang van € 46 miljoen vinden wij verantwoord en alleszins verdedigbaar, vooral ook omdat wij een toeristische gemeente zijn.

De fractie AB stelt voor om een bedrag van € 240.000,- uit de diverse reserves en voorzieningen te putten voor het incidenteel sluitend maken van de begroting. Deze begrotingsmaatregel biedt geen structurele oplossing, sterker nog, het structureel tekort loopt op omdat met derving van bespaarde rente rekening moet worden gehouden. Bovendien hebben wij ook grote moeite met de voorzieningen en reserves, waarop de fractie AB beslag zou willen leggen. Zoals bekend, moeten voorzieningen zijn onderbouwd met meerjarige onderhoudsplanningen en de financiële consequenties van die planningen moeten in de meerjarenbegroting worden vertaald. De provincie ziet daar in onze optiek terecht strikt op toe. Het op deze wijze onttrekken van gelden aan voorzieningen wordt dus niet getolereerd. Daarnaast worden er bedragen onttrokken aan reserves, die bedoeld zijn voor het sociale domein. Gelet op de taakstellingen in die sector en gezien de risico's, die wij lopen op het terrein van de WMO en jeugdzorg en omdat wij geen eigen aandeel meer ramen voor de WWB (€ 440.000,-) zouden wij het beslag leggen op dit soort reserves volstrekt onverantwoord vinden.

Fractie VVD.

De fractie van de VVD informeert naar de mogelijkheden om het fiscale parkeerregime uit te breiden naar de gebieden, waar nu belangenparkeren van toepassing is. Het onderzoeken van deze optie vinden wij de moeite waard. Er moet een deugdelijke kosten-batenanalyse worden gemaakt. Ons voorstel is om deze mogelijkheid bij de evaluatie van het parkeerbeleid te betrekken.

Fractie PGP.

De fractie PGP stelt voor om het diner na de begrotingsbehandeling af te schaffen. Met inbegrip van hapjes, soep en broodjes levert dat € 1.605,- op. Het voorstel is om ook op andere kosten van raads- en commissiebijeenkomsten te besparen. Dat kan, want die budgetten beheert de raad zelf. Geraamd wordt een bedrag van € 2.000,-.

De fractie PGP stelt verder voor om de subsidie aan de PV Dersaborg te halveren. Dat levert € 3.100,- op. Bij de becijfering van dat bedrag is rekening gehouden met het onderbrengen van onze sociale dienst bij de gemeente Maastricht. Omdat wij het belangrijk vinden dat onze medewerkers ook buiten de reguliere werktijden deelnemen aan door de PV georganiseerde activiteiten, opteren wij niet voor dit voorstel, maar het kan natuurlijk wel.

Tot slot stelt de fractie voor om in 2016 € 100.000,- te bezuinigen op de onderhoudsvoorziening Polfermolen, oplopend tot € 150.000,- in het planjaar 2018. Een van de besparingsmogelijkheden, waar wij als college (nog) niet voor gekozen hebben, is de sloop van het Polfermolencomplex. Met de fractie AB zijn wij van mening dat alle in- en outs met de voor- en nadelen en de maatschappelijke effecten daarvan in beeld moeten worden gebracht alvorens een eventueel voorstel daartoe ter bespreking aan Uw raad wordt voorgelegd. Nu al daarop voorsorteren door in te teren op de onderhoudsvoorziening is niet verantwoord en is in strijd met de begrotingsrichtlijnen van de provincie.

Fractie D66.

De fractie van D66 is van mening dat een bezuiniging van 10% op de kosten van de gemeentelijke organisatie mogelijk moet zijn. Die mening delen wij, waarbij wij ons wel realiseren dat er risico's aan die bezuinigingsmaatregel kleven. Indien de raad onze voorstellen accordeert, bezuinigen wij € 772.000,- op de kosten van onze ambtelijke organisatie, en dat is zelfs 11% van de totale loonsom.

De fractie is van oordeel dat de situatie rondom de Polfermolen moet worden aangepakt. Wanneer de raad Uw visie in deze deelt gaan wij daarmee aan de slag.

De fractie CDA.

De CDA-fractie is van oordeel dat de taakstelling op de ambtelijke organisatie verder kan worden opgevoerd en noemt daarbij een bedrag van € 250.000,-. Die optie achten wij niet haalbaar omdat de uitvoering van sommige (wettelijke) taken nu al in het gedrang dreigt te komen. Bovendien zouden wij die maatregel alleen met gedwongen ontslagen kunnen effectueren, met alle daaraan verbonden financiële consequenties. Indien de raad onze voorstellen accordeert, levert dat een besparing op van 11% van de loonsom. En dat is wat ons betreft de absolute grens.

Samenvattend:

Planjaren	2015	2016	2017	2018
Representatiebudget	3.000	3.000	3.000	3.000
Uitbreiding fiscaal parkeerregime	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Afschaffen begrotingsdiner/lunch/overige	3.605	3.605	3.605	3.605
Halveren subsidie PV Dersaborg		3.100	3.100	3.100
Per saldo	6.605	9.705	9.705	9.705

Gevolgen meicirculaire.

In deze nota hebben wij Uw raad gemeld dat bij de beoordeling van het verloop van de begrotingsresultaten nadrukkelijk in aanmerking moet worden genomen dat de meicirculaire nog aanleiding zou kunnen geven tot bijstellingen en dat wij Uw raad daarover zouden informeren indien dat het geval zou zijn. De meicirculaire hebben wij op 2 juni ontvangen en waar wij gehoopt hadden op positieve effecten als gevolg van de eerste voorzichtige tekenen van economisch herstel is helaas het tegenovergestelde het geval. Het accres wordt fors naar beneden gecorrigeerd en daarnaast lopen de uitkeringen in het kader van het sociale domein behoorlijk achter bij de eerdere prognoses. Hierna geven wij in grote lijnen aan wat de gevolgen daarvan zijn voor onze gemeente.

Aan de berekeningen mag geen absolute waarde worden toegekend. Wij leggen Uw raad dan ook in dit stadium nog geen aanvullende dekkingsmaatregelen voor. Wij volstaan voorsnog met het opnemen van een algemene taakstelling. Mochten de cijfers voor het lopende planjaar worden bewaarheid, dan zal dat bedrag ten laste moeten worden gebracht van de algemene dekkingsreserve. Mocht zich een meevaller aandienen, dan kan deze dit jaar voor de afdekking van het tekort zoals hieronder vermeld worden ingezet.

Het accres.

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Volgens de normeringssystematiek (samen de trap op en samen de trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven dus direct invloed op de omvang van de algemene uitkering. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds wordt het accres genoemd.

Zoals gezegd wordt het accres vanaf het planjaar 2014 structureel naar beneden bijgesteld. Concreet gaat het dan om een bedrag van ruim € 124 miljoen. Dat bedrag wordt ingaande 2015 verder verlaagd met meer dan € 200 miljoen. Voor onze gemeente betekent dat een financiële aderlating van circa € 370.000,- in 2015. Daarvan werkt vanaf het planjaar 2016 geleidelijk structureel € 250.000,- door in de meerjarenbegroting. Aan deze getallen mag geen absolute waarde worden toegekend omdat wij de circulaire slechts in grote lijnen hebben bekeken. Gedetailleerde berekeningen zijn nog niet gemaakt. De bedragen kunnen dus nog wijzigen, maar zij zijn wel richtinggevend.

Wij stellen Uw raad voor om voor de genoemde bedragen taakstellingen in de meerjarenbegroting op te nemen, conform de bestendige gedragslijn die we hierin hanteren. Mochten zich in 2015 nog meevallers aandienen, dan kunnen deze voor het lopende planjaar worden ingezet. In het meest negatieve scenario moeten wij het tekort van 2015 ten laste brengen van de algemene dekkingsreserve. Bij de presentatie van de najaarsnota komen wij hierop terug. Met de oplossing van de tekorten in de planjaren 2016 tot en met 2019 gaan wij aan de slag bij de samenstelling van de meerjarenbegroting voor deze planperiode. Indien nodig zal Uw raad aanvullende dekkingsmaatregelen moeten nemen. Eventuele voorstellen zullen wij in de programmabegroting 2016-2019 verwerken.

Integratie-uitkeringen sociaal domein.

Dit voorjaar is aan de hand van de landelijke realisatiecijfers over 2014 gebleken dat de raming en daarmee het vertrekpunt voor de berekening van de gemeentelijke budgetten te hoog was. Dat laat de minister ons in de meicirculaire weten. Dat gegeven, in combinatie met de al eerder aangekondigde bezuinigingen, leidt tot een aanpassing van de nieuwe integratie-uitkeringen. Per saldo gaat het om een bedrag van afgerond € 118.000,- in 2015, oplopend tot ruim € 614.000,- in 2018. In de jaren daarna lopen de inkomsten nog verder terug. Ook de integratie-uitkering WMO daalt. Ingaande het planjaar 2016 gaat het om een bedrag van afgerond € 165.000,-. Conform eerdere besluitvorming zullen wij de taakstellingen binnen het sociale domein met de genoemde bedragen bijstellen. De haalbaarheid van de taakstellingen zullen wij bij de evaluatie betrekken.

Wij stellen Uw raad voor:

- a. In te stemmen met de voorgestelde wijzigingen van de meerjarenbegroting, voor zover die wijzigingen betrekking hebben op bestaand beleid;
- b. In te stemmen met het nieuw beleid, inclusief de in deze kadernota voorgestelde wijzigingen van dat beleid;
- c. In te stemmen met het besparingsplan, dat leidt tot een duurzaam sluitende meerjarenbegroting voor de planjaren 2015 tot en met 2018;
- d. Ons toestemming te geven om met de provincie in overleg te treden c.q. te onderhandelen over een mogelijke verkoop van de aandelen Enexis;
- e. Geen forensenbelasting in te voeren;
- f. In te stemmen met de nieuwe opzet van de begrotings- en jaarrekeningsbescheiden;
- g. De zorg en het beheer van onze gemeentelijke archieven vanaf 2016 onder te brengen bij het Historisch Centrum Limburg;
- h. Verwijzend naar de inhoudelijke behandeling in de raadsvergadering van 11 mei 2015, een krediet te voteren van € 250.000,- voor het project "Schoolroute Broekhem Noord-basisschool Plenkert" en de investeringskosten direct ten laste te brengen van de onderwijsreserve, conform voorstel in deze kadernota.

10. Bijlagen

In raadsportefeuille:

Overzicht baten en lasten begroting 2015.

Lijst met alternatieve bezuinigingsvoorstellen.

Lijst van evenementen.

Specificatie waarderingssubsidies.

Reactie diverse raadsfracties met beantwoording technische vragen.

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

L.T.J.M. Bongarts
algemeen directeur/gemeentesecretaris

Drs. M.J.A. Eurlings
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 26 mei 2015 en 23 juni 2015;

Gehoord de raadsadviescommissie Economie, Financiën, Toerisme en Recreatie de dato 15 juni 2015;

B e s l u i t:

- a. In te stemmen met de voorgestelde wijzigingen van de meerjarenbegroting, voor zover die wijzigingen betrekking hebben op bestaand beleid;
- b. In te stemmen met het nieuw beleid, inclusief de in deze kadernota voorgestelde wijzigingen van dat beleid;
- c. In te stemmen met het besparingsplan, dat leidt tot een duurzaam sluitende meerjarenbegroting voor de planjaren 2015 tot en met 2018;
- d. Ons toestemming te geven om met de provincie in overleg te treden c.q. te onderhandelen over een mogelijke verkoop van de aandelen Enexis;
- e. Geen forensenbelasting in te voeren;
- f. In te stemmen met de nieuwe opzet van de begrotings- en jaarrekeningsbescheiden;
- g. De zorg en het beheer van onze gemeentelijke archieven vanaf 2016 onder te brengen bij het Historisch Centrum Limburg;
- h. Verwijzend naar de inhoudelijke behandeling in de raadsvergadering van 11 mei 2015, een krediet te voteren van € 250.000,- voor het project "Schoolroute Broekhem Noord-basisschool Plenkert" en de investeringskosten direct ten laste te brengen van de onderwijsreserve, conform voorstel in deze kadernota.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 29 juni 2015

De raad voornoemd,

A.M. Hoeberigs
griffier

Drs. M.J.A. Eurlings
voorzitter